ایران

نیم قرن با کتاب

از تن تن و میلو تا شرفنامه

یوسف حیدری
گزارش نویس

کتاب‌های پشت ویترین چشم هر رهگذری را خیره می‌کند. بی‌هیچ نظم و ترتیبی قاب پنجره را پر کرده و تا سقف بالا رفته‌اند. هر کتاب سرنوشت خودش را دارد؛ یکی از قفسه خانه مردی به اینجا آمده که دار و ندارش را فروخته و رفته است، یکی ارث پدربزرگی است که چند سال پیش درگذشته و یکی روی میز دختری دانشجو بوده که یک روز تصمیم گرفته کتاب‌های قدیمی‌اش را بفروشد و مجموعه‌ای از نخوانده‌ها بخرد. چه کسی می‌داند هر کدام از اینها باز از کجا سر درآورند!

سرازیری خیابان سهروردی را که بروید پایین، قبل از خیابان مطهری کتابفروشی مهران را می‌بینید. همان کتابفروشی‌ای که عکس‌هایش در فضای مجازی دست به دست می‌شود. مغازه‌ای با نیم قرن سابقه که با کتاب‌های دست دوم و چیدمان عجیبش مشهور شده است. اگر اهل کتاب باشید از اینجا دست خالی بیرون نمی‌روید؛ از ماجراهای تن تن و میلو تا قبل از طوفان الکساندر دوما تا درد جاودانگی و گفت‌وگو با مردگان و شرفنامه نظامی گنجوی... «اینجا به درد کسی که بخواهد بین این همه کتاب چرخی بزند و کتابی پیدا کند، نمی‌خورد. کسانی اینجا می‌آیند که دنبال گمشده‌ای می‌گردند.» این را مهران محمد علیها صاحب کتابفروشی مهران می‌گوید و تأکید می‌کند که در کتابفروشی‌اش بیش از هفت هزار جلد کتاب روی هم چیده شده و کسی بجز خود او نمی‌تواند کتاب مورد نظر شما را پیدا کند. تصور اینکه کسی از محتوا و چند و چون تک تک این کتاب‌ها مطلع باشد سخت است اما مهران همه این کتاب‌ها را پیش از فروش خوانده است و برای هر کدام می‌تواند گزارشی کامل به مشتری بدهد. صحبت درباره کتاب آن هم وسط هزاران جلد کتاب از چاپخانه‌ها و انتشاراتی‌ها در این خیابان بودند؛ از انتشارات امیرکبیر بگیر تا انتشارات اقبال، جاویدان و یساولی. همه کتابفروشی‌های تهران هم در این خیابان بودند اما از اواخر دهه ۵۰ تا ۶۰ به خیابان انقلاب کوچ کردند.»

شما همه این کتاب‌ها را خوانده‌اید؟

این سؤال خیلی از مشتری‌هایی است که برای اولین بار اینجا می‌آیند. پاسخ مهران هم جالب است: «کتاب خواندن برای من اجباری است. نه اینکه علاقه نداشته باشم اما شغل کتابفروشی اقتضا می‌کند کتاب بخوانید. مثل نقاش ساختمان که موقع نقاشی لباس‌هایش رنگی می‌شود و بوی رنگ و تینر مشامش را پر می‌کند. وقتی سال‌ها در یک محیط قرار بگیرید، آن محیط روی شما تأثیر می‌گذارد. از طرف دیگر اگر کتاب نخوانیم نمی‌توانیم به مشتری درباره آن توضیح بدهیم. مشتری‌ها با ذائقه‌های مختلفی اینجا می‌آیند و من براساس ذائقه آنها کتاب معرفی می‌کنم و درباره آن کتاب گزارش می‌دهم. بعضی کتاب تاریخی دوست دارند، بعضی رمان و بعضی هم گزارش تحلیلی یا مستند. باید همه این کتاب‌ها را بخوانی و از آنها اطلاع داشته باشی. به همین دلیل به اجبار هم که شده همه کتاب‌ها را می‌خوانم و این اجبار تبدیل به عادت شده. شغل ما صبر زیادی می‌خواهد. مثل سوپرمارکت هر لحظه مشتری نداریم. می‌بینی از وقتی که شما اینجا هستید یک نفر مشتری هم نیامده. گاهی اوقات تا سه ساعت خبری از مشتری نیست. ساعت‌هایی هم که مشتری نیست، فرصت خوبی است برای کتاب خواندن.»

آقا کتاب رمان خوب چی دارید؟

دختر جوان با چشم کتاب‌های روی میز چیده شده را به امید پیدا کردن رمانی پرکشش بالا و پایین می‌کند. مهران بلافاصله می‌پرسد بهترین کتاب رمانی که خوانده‌ای چی بوده؟

دختر کمی فکر می‌کند و می‌گوید ربکا. مهران متوجه سلیقه مشتری می‌شود و کمدی انسانی را معرفی می‌کند. مهران برای معرفی کتاب روش خاص خودش را دارد: «وقتی مشتری می‌گوید بهترین کتابی که خوانده کافکا در کرانه اثر هاروکی موراکامی بوده به او نمی‌توانم ربکا را معرفی کنم چون با ذائقه او هماهنگ نیست.

در عوض مادام کاملیا یکی از مشهورین کتاب‌های ادبی جهان نوشته الکساندر دوما را معرفی می‌کنم یا کتاب‌های لویی فردیناند سلین، داستایوفسکی و... یا اگر بهترین کتابی که خوانده خواجه تاجدار باشد، متوجه می‌شوم به رمان‌های تاریخی علاقه دارد. قطعاً کتاب ناسخ التواریخ را معرفی نمی‌کنم به جای آن به او پیشنهاد مطالعه خداوند الموت یا عارف دیهیم را می‌دهم.»

> کتاب خواندن برای من اجباری است. نه اینکه علاقه نداشته باشم اما شغل کتابفروشی اقتضا می‌کند کتاب بخوانید. مثل نقاش ساختمان که موقع نقاشی لباس‌هایش رنگی می‌شود و بوی رنگ و تینر مشامش را پر می‌کند. وقتی سال‌ها در یک محیط قرار بگیرید، آن محیط روی شما تأثیر می‌گذارد. از طرف دیگر اگر کتاب نخوانیم نمی‌توانیم به مشتری درباره آن توضیح بدهیم

مهران می‌گوید کتاب‌ها را با خرید کتابخانه‌های شخصی تهیه کرده است: «بعضی اوقات خانه ورثه‌ای توسط وراث فروخته می‌شود و ما هم کتابخانه آن را می‌خریم یا کسانی که به خانه کوچکتری نقل مکان می‌کنند و به‌دلیل کمبود جا کتابخانه‌شان را می‌فروشند. گاهی هم به‌دلیل مهاجرت کتابخانه را می‌فروشند. قیمت کتاب هم براساس ارزش کتاب تعیین می‌شود. شاخص این ارزش هم نوع چاپ، کمیاب یا نایاب بودن آن است. مثلاً بعضی کتاب‌ها سال‌هاست چاپ نمی‌شود یا نسخه خوب آن کمیاب است مثل نسخه بمبئی دیوان حافظ. اما بعضی از کتاب‌ها را مجانی هم بدهند برای ما کاربردی ندارد.»

مهران می‌گوید: برخلاف اعتقاد برخی که تصور می‌کنند نسل جدید علاقه‌ای به مطالعه ندارد و سرگرم فضای مجازی است،به نظر من علاقه زیادی به کتاب دارد اما راهنمای خوبی ندارد؛ «مطالعه یکی از ارکان سواد است ولی با مانع بزرگی مواجه است. متأسفانه نسل جدید الگویی ندارند که به آنها بر اساس ذائقه خودشان کتاب خوب معرفی کند. نسل امروز داوطلبانه به سمت مطالعات شخصی می‌رود. مثلاً همین کتاب «سرگذشت ژیربلاس» را ببین! خیلی‌ها در ایران این کتاب را نمی‌شناسند مگر کتابخوان‌های حرفه‌ای. این کتاب توسط میرزا حبیب اصفهانی ۱۱۰ سال قبل ترجمه شده و یکی از شاهکارهای ترجمه در ایران است. همیشه به نسل جوان تأکید می‌کنم هر کتابی که شما را به مرز تشخیص می‌رساند برای مطالعه مناسب است. کتاب خوب باید ذهن انسان را به پرسشگری وادار کند و این پرسشگری ما را به یک منطق برساند.»

سال‌هاست که این کتاب‌ها جلوی چشمانش هستند و فقط خودش می‌داند هر کتاب کجاست. با سلیقه خودش هم آنها را دسته‌بندی کرده تا راحت‌تر بتواند پیدا کند. ویترین مغازه را نشان می‌دهد و می‌گوید: «توی ویترین از پایین تا بالا رمان چیده‌ام. این وسط هم کتاب‌های تاریخی و مستند هستند. این طرف هم کتاب‌های فلسفی و علوم انسانی. اینجا هم کتاب‌های موسیقی و کتاب‌های انگلیسی هستند. من کتاب‌های زیادی خوانده‌ام و هنوز هم تشنه مطالعه هستم اما بهترین کتابی که خوانده‌ام و هنوز هم می‌خوانم قرآن است. قرآن به انسان پایه و چهارچوب می‌دهد و برای درک آن باید کتاب‌های زیادی خواند. واقعاً از خواندن قرآن لذت می‌برم و برای فهمیدنش منابع زیادی را مطالعه می‌کنم. هر کتابی دریچه تازه‌ای به روی انسان باز می‌کند و انسان خوشبخت کسی است که با خواندن هر کتاب روح تشنه‌اش را سیراب می‌کند.»

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری در خانه‌های سفید قرار دهید که هر رقم در سطرها، ستون‌ها و مربع‌های کوچک ۳ در ۳ یکبار دیده شود

۳۸۳۱

آسان

۸		۱	۶			۴		
				۵	۳	۷		
۷			۲	۴	۱			۸
				۷	۶		۹	۲
۱	۶						۸	۷
	۷		۹	۱				
۹			۷	۳	۴			۵
		۴	۵	۸				
۴		۲			۹	۸		۴

متوسط

	۸			۳			۶	۹
					۱		۳	
۳	۲	۶		۹				
					۸	۹		۷
		۸	۹		۲	۳		
۶		۹	۳					
				۲		۷	۵	۳
	۴		۷					
۲	۹			۵		۸		

سخت

				۲	۹		۸	
۴			۱					۳
۸					۴			۹
						۶		
	۸		۴	۶	۷		۲	
	۳							
۳			۷					۵
۹					۵			۴
	۶		۸	۴				

خیلی سخت

		۷			۳			
	۹							۲
۳	۴				۲			
				۴	۵	۹		
۴	۷			۱			۶	۸
		۸	۷	۳				
			۹				۷	۶
۲							۸	
			۵			۱		

حل جدول سودوکو شماره ۳۸۳۱

آسان

۸	۹	۱	۶	۴	۲	۳	۵	۷
۶	۴	۵	۳	۷	۸	۱	۲	۹
۳	۷	۲	۵	۹	۱	۸	۴	۶
۴	۱	۹	۸	۲	۶	۷	۳	۵
۵	۸	۷	۴	۳	۹	۶	۱	۲
۲	۶	۳	۷	۱	۵	۹	۸	۴
۹	۳	۴	۱	۵	۷	۲	۶	۸
۷	۵	۸	۹	۶	۴	۱	۲	۳
۱	۲	۶	۲	۸	۳	۵	۹	۷

متوسط

۵	۸	۳	۴	۹	۶	۱	۷	۲
۴	۱	۷	۳	۲	۵	۶	۹	۸
۹	۶	۲	۷	۱	۸	۴	۳	۵
۸	۴	۹	۶	۵	۳	۷	۲	۱
۳	۵	۱	۸	۷	۲	۹	۶	۴
۷	۲	۶	۹	۴	۱	۵	۸	۳
۱	۹	۵	۲	۸	۷	۳	۴	۶
۶	۳	۸	۵	۱	۴	۲	۹	۷
۲	۷	۴	۱	۳	۹	۸	۵	۶

سخت

۴	۲	۸	۵	۹	۱	۶	۳	۷
۷	۱	۶	۳	۴	۲	۵	۸	۹
۳	۵	۹	۸	۷	۶	۱	۴	۲
۶	۸	۴	۱	۲	۹	۷	۵	۳
۵	۹	۲	۷	۶	۳	۴	۱	۸
۱	۶	۷	۴	۵	۸	۳	۲	۹
۸	۴	۵	۶	۳	۷	۹	۱	۲
۹	۳	۱	۲	۸	۵	۷	۶	۴
۲	۷	۳	۹	۱	۴	۸	۲	۵

خیلی سخت

۸	۷	۵	۹	۶	۱	۴	۳	۲
۴	۶	۱	۸	۳	۷	۹	۲	۵
۹	۳	۲	۵	۴	۶	۸	۷	۱
۵	۸	۶	۴	۷	۲	۳	۱	۹
۳	۴	۷	۱	۹	۸	۲	۵	۶
۱	۹	۸	۳	۲	۵	۶	۴	۷
۶	۲	۹	۷	۵	۳	۱	۸	۴
۷	۵	۴	۲	۱	۹	۵	۶	۸
۲	۱	۳	۶	۸	۴	۷	۹	۵

یک جدول با دو شرح

جدول روزنامه *ایران* دارای دو «شرح عادی و ویژه» است. در صورت تمایل به حل دو شرح ابتدا یکی از شرح‌ها را با مداد حل کرده و سپس با پاک کردن جواب شرح اول، به حل شرح دوم بپردازید.

۷۸۰۰

جدول عادی

افقی:

۱- یکی از مهم‌ترین و محبوب‌ترین مرقدهای زیارتی استان کهگیلویه و بویراحمد واقع در روستای «سادات» از توابع شهرستان چرام- بخشی از رایانه
۲- شهری در استان خراسان رضوی- واضح- ملایمت و نرمی
۳- مرغوبیت و مطلوبیت- بازگشت- پرده گوش
۴- صدا و نغمه- آب ترکی- دایر- هنگام، گاه
۵- پوز- حداد- کشوری در آفریقا
۶- صفار- ملخ دریایی- گفت‌وگو
۷- پس- سپاسگزار- ماری غیرسمی
۸- فرمان کشتی- زنان- سریال «کیومرث پوراحمد»
۹- سبزی نقلی- جمع مانع- گنجایش
۱۰- کلمه شگفتی- میوه سبز- صندلی چرخدار کودک
۱۱- بلندهمت- نقاش ایرانی عهد تیموری و صفوی- زمین
۱۲- تاجریزی- جنگ و جدال- مارکی بر اجاق گاز- کامیون ارتشی
۱۳- نشان تجاری- ایجاد تغییرات در ساختارهای سیاسی- پشت سرهم داخل شدن
۱۴- مرحبا- استواری و پایداری- نقدنیست
۱۵- خوشا- گلزن تیم «نفت مسجد سلیمان»

عمودی:

۱- راه سخت کوه- فیلمی از «مجید جوانمرد»
۲- فیلمی با بازی «حامد کمیلی»- رزم- بازی رایانه‌ای فوتبال
۳- نام گلی- ضرورت داشتن- امریکایی
۴- نان صبحانه- هرچیز بی‌جان- پرنده مظهر وفا- حرف انتخاب
۵- اسب اصیل- بی موقع ادبی!- شهر پینوکیو
۶- دهی حومه بیرجند- گودال- جذابیت و تأثیر
۷- فیلم «اسپیلبرگ»- معاصر- سنگ سبز قیمتی
۸- اعتراف- گرو- از جوایز ادبی
۹- پول قدرتمند آسیایی- با تهدید و قلدری تصاحب می‌کند- پشیمانی
۱۰- زرد روشن- لباس این روزها- ورود غیرمجاز رایانه‌ای
۱۱- پیش درآمد آشغال- اندازه‌گیری- پایه‌گذاری
۱۲- اردک- یک و دو- نرم شدن- مروت و بخشایش
۱۳- یکی از چاشنی‌های غذایی- گلوله فلزی- نماینده
۱۴- دوستدار- روشی در انتقال وجه- نظریه
۱۵- برجی به ارتفاع ۱۲ متر در منطقه «قاسم آباد» گیلان- لنگه به لنگه

جدول ویژه

افقی:

۱- خانواده‌ای از گیاهان که گلدار و دولپه‌ای وازراسته گل مینا هستند- راندن
۲- جمع رأس- کارد- معاوضه کردن
۳- یکی از نوشیدنی‌های محبوب- نوعی شنا- برآمدن خورشید
۴- مقدس‌ترین برکت الهی- مخفف هیچ- انس گیرنده- جشن باستانی
۵- راست و افروخته- سنگ‌های گرانبها- انجمن تیزهوشان
۶- مالامال- همسرمرد- پی‌نوشت
۷- زمین پرازریگ- قلندر- قوم آریایی
۸- آبی سیر- زرگر- شعله
۹- روستای زیبای بخش «هزارجریب» نکا- مکر- شهری در استان اصفهان
۱۰- گذشتن- خشکی بزرگ زمین- یکتا
۱۱- ورزشی درشبه قاره هند- کیاست- جشن ویتنام
۱۲- به جا آوردن عهد- چوب سوزاندنی- ساز قلمی- گلزن سابق «ویسل کوبه»
۱۳- عضو بویایی- دست راست- اصلی‌ترین مکانیزم دفاعی
۱۴- عقیده‌ها و اندیشه‌ها- ابزار نجاری- بهت و شگفتی
۱۵- با «هوی» آید- کتاب «الکساندر دوما»

عمودی:

۱- سکنی گزیدن- سخی
۲- زیردست- ناشناس- راحت و آسوده و در رفاه
۳- نهفتن- ساز قدیمی- شاه فرانسه
۴- جنس بادیه- دریاچه قزوین- چین زلف- دیروز
۵- آسان کردن- وسط- نه عامی
۶- واحد مساحت- گریه بچه- ماه میلادی
۷- چاره درد- شهر «قلعه استوناوند» در استان سمنان- جمع رفیق
۸- بیدار و متوجه- گلخن حمام- خدا حافظی
۹- میوه‌ای با خاصیت طبی- مسابقه شعرخوانی- مادر وطن
۱۰- عضو تیم ورزشی- سنگینی، ثقل- ام الخبائث
۱۱- سیب زمینی هندی- بعدی- زیرکی و نکته سنجی
۱۲- پنهان کردن- «شما»ی انگلیسی- تصنیف و ترانه- گنجشک
۱۳- موفق- عفونتی دردهان- موش خرما
۱۴- زین و برگ- کیسه کنفی- مخلص
۱۵- سازش و همدستی برای توطئه- از توابع تهران

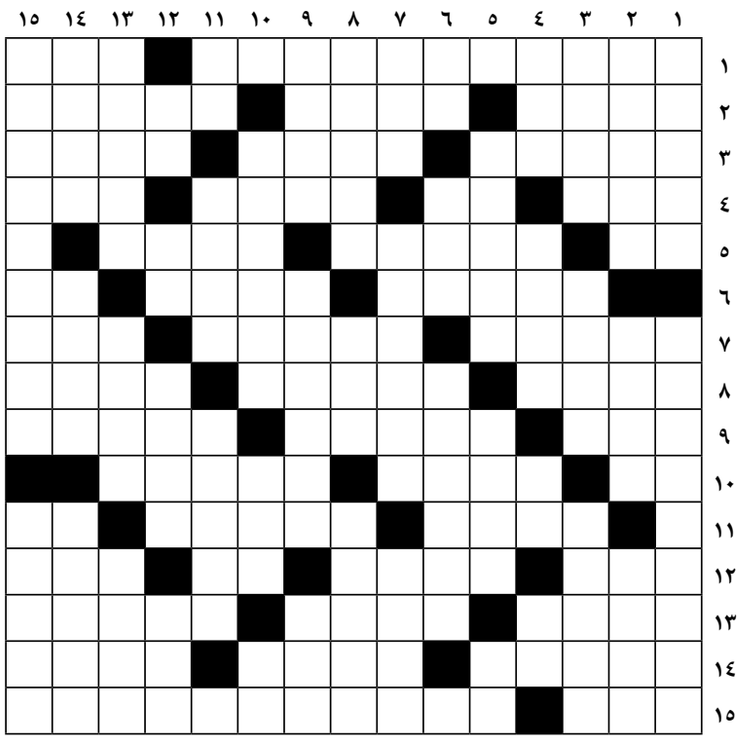

حل جدول عادی شماره ۷۷۹۹

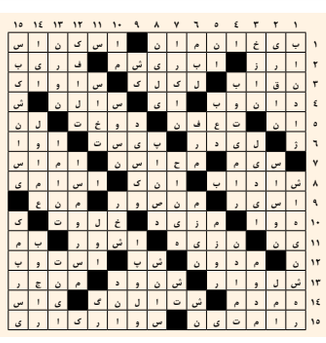
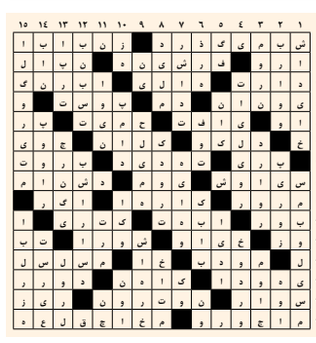
حل جدول ویژه شماره ۷۷۹۹